

ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΥΛΛΟ ΧΡΟΝΟΣ Α'
ΔΡΑΜΑ, . 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926.

- ΔΡΙΘ. 5
- Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ
- ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
- ΦΑΝΙΣ Ι. ΜΙΡΑΝΑΣ
- Μ.
- VAN HANNER
- ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΙΛΑΝΘΙΔΗΣ
- JOSEPH RIVIÈRE
- JEAN MORÉAS
- ΚΟΥΛΑ ΤΣΟΥΓΚΟΥ
- ΤΟΝΙΟ
- L. ANDREIEFF
- ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ
- ΠΑΡΕΝΘΕΣΕΙΣ

ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΧΡΟΝΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. 5

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: (Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 115 Δράμα)

(Ταχυδρομική ἐπιταγή στη διεύθυνση)

	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	ΑΙΓΥΠΤΟ	ΑΜΕΡΙΚΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ (ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ	Δρ. 50	Γ. Δ. 80	Δολ. 3
(ΕΒΕΑΜΗΝΗ	» 30	» 50	» 1,50

Γιὰ τὶς ἄλλες χώρες τοῦ ἑξωτερικοῦ Χρονιατικὴ Φρ.-Γ. 50 Ἑξάμηνη 30.

NEE RYTHME

REVUE LITTÉRAIRE DE LA QUINZAINE

15 AOUT 1926 N° 5

COSTAS N. DRACOPoulos

RUE MEG. ALEXANDROU 115 - DRAMA

ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΥΛΛΟ ΑΡΙΘ. 5.

ΔΡΑΜΑ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

ΤΕΛΕΙΩΜΕΝΑ

Μέσα στὸ φόβο καὶ στὲς ὑποψίες,
μὲ ταραγμένο νοῦ καὶ τρομαγμένα μάτια,
λυώνουμε καὶ σχεδιάζουμε τὸ πῶς νὰ κάμουμε
γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὸν βέβαιο
τὸν κίνδυνο ποὺ ἔτσι φοιχτὰ μᾶς ἀπειλεῖ.
Κι ὅμως λανθάνουμε, δὲν εἶν' αὐτὸς στὸ δρόμο·
ψεύτικα ἦσαν τὰ μηνύματα
(ἢ δὲν τ' ἀκούσαμε, ἢ δὲν τὰ νοιώσαμε καλά).
Ἄλλη καταστροφή, ποὺ δὲν τὴν φανταζόμεθα,
ἐξαφνικὴ, ραγδαία πέφτει ἐπάνω μας,
κι ἀνέτοιμους—ποῦ πᾶ καιρὸς—μᾶς συνπαίρνει.

Προσφορά
στὸς Ε.Λ.Ι.Α.
Ἰ. Αγγελοπούλου
Κατάνορθο
Ἀπριλίου 1991

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ἜΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΟΥ.,

ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟ ΚΑΖΑΒΗΤΙ

Στὶς δύο πλαγιὲς τῶν δύο βουνῶν τὰ δύο χωριά βιγλίζουν.
Τάσπρα σπιτάκια ἀραδιαστὰ σὰν κρεμασμένα στέκουν
ἢ σὰν σπιτάκια χάρτινα ποὺ τὰ παιδάκια παίζουν
κάνοντας χώρες καὶ χωριά μ' ὅλες τὶς εὐκολίες.

Στὶς δύο πλαγιὲς τῶν δύο βουνῶν τὰ πεύκα πρασινίζουν
καὶ σειοῦνται καὶ σφυρίζουνε στὸ πέρασμα τοῦ ἀνέμου
καὶ μοιάζει τὸ τραγούδι τους μὲ μουσικὴν ὄραία
ποὺ Ἀναραγίδες παίζουνε μέσα σ' αὐτὰ κρυμμένες.

Κάτω στὸν κάμπο ἀγέρωγα φυτρώνουν οἱ ἔλαιες
καταφυγὴ τῶν κολαδιῶν μὲς σ' Αὐγούστου ἡλιοπύρι.
Πᾶν στὸν τεύχο καὶ τρυγῶν τὸ ραζακὶ σταφύλι
κοπέλλες νιὲς μὲ μάγουλα κόκκινα σὰν τὰ μήλα.

Μιά ρεματιά τὰ δύο χωριά σὰν τράφος τὰ χωρίζει
κι ἀδιέκοπτε σ' αὐτὴ κυλᾷ δροσόνερο κρουστάλλι,
κυλᾷ καὶ κἀκεὶ στὴ θάλασσα—ν— ἀνάμεσα ἀπὸ θάμνους,
νὰ σμίξει στ' ἄφρονά νερά νὰ γίνεῖ κι αὐτὸ κύμα.

Λευκὴ ἢ ἐκκλητοῦλα τοῦ χωριοῦ σὲ μιὰ νυφοῦλα στέκει
καὶ κυπαρίσσια γύρω της ψηλά, τὴν καμαρώνουν
καὶ σειοῦνται καὶ λογιζοῦνε καὶ τὴν χαιρετᾶνε
καὶ τὴν ψαλλίζουν μυστικὰ ἕμνους γλυκοῦς καὶ θεῖους.

31 Αὐγούστου 1924

ΚΩΣΤΑΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΓΓΑΙΟ

Ἦ καστανιές περήφανες καὶ βαρυφορτωμένες,
Ἦ καστανιές πανύψηλες μετὰ τὰ πλατιά τὰ φύλλα
ποῦ μοιάζουν μετὰ τὰ ἀνθρώπινα χέρια ποῦ μακριὰ γνέφουν
καὶ στέλνουν φιλήματα μετὰ τὸ ἔλαφρὸ τὸ ἄγερ.

Ἦ γερασμένοι πλάτανοι ὅμοιοι ἰσχυροὶ ὅπως σκοῖνα,
ὅπου βιγκλίζετε κοράκου, ἄγρια ὄρνια, γεράκια
καὶ ὅπου στὶς ρίζες σας φωλιάν ἔχει μιὰ ἀνάβρα κάμει,
καὶ ὁ πεῦκα ἔσεῖς δασύτριχα καὶ ὁ ἔλατα φριγμένα.

Ἦ δάσα ἀπέραντα σπουδὴν ἐπάνω σας ποῦ κάνει
στὸ πράσινο τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου ποῦ σᾶς βλέπει
καὶ ὁ ρεματιὲς μετὰ τὰ νερὰ ποῦ σιγοτραγουδοῦνε,
σπηλιὲς, χαράδες καὶ φαράγγια καὶ ἀγριοποὶ ἔσεῖς βράχοι.

Καὶ ὁ ἔσεῖς κορφὲς βαθύχωμες ποῦ δὲν σᾶς βλέπει ὁ γῆλιος
καὶ ὁ ἔσεῖς πλαγιὲς ζωγραφιστὲς στὴ μέρα ποῦ γελάτε,
μιὰν ἔντονη συγκίνηση μοῦ ἔχετε ἀφίσει ἐντὸς μου
ποῦ θεὸς νὰ μένει γιὰ καιρὸν χωρὶς νὰ ξεθυμαίνει.

1924

ΦΑΝΙΣ Ι. ΜΙΡΑΝΑΣ

ΠΟΤΕ ΝΑ ΛΥΩΣΕΙ Η ΚΑΤΑΧΝΙΑ

Πότε νὰ λυώσῃ ἡ καταχνιά ποῦ τόσο πὲ βαραίνει,
ν' ἀπλώσω τ' ἄσπρα τὰ πανιά,
ἢ ξενητεία μὲ μᾶτωσε καὶ τὴν καρδιά μαραίνει
πότε νὰ λυώσῃ ἡ καταχνιά;

Μὰ τί νὰ κάμω σὺν γιαιὸ τοῦ γαλανοῦ Φαλήρου.
τώρα στὸ κέντρο σου μιῶ
φτωχὴ ἀδαρφή, ποῦ σβήστικτος σὰν ὄνειρον ὄνειρον,
ἄχ' ἵ νὰ κάμω στὸ γιαιὸ;

ΟΤΑΝ Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ ΠΑΙΖΟΥΝΕ

Ὅταν τ' ἀστέρια παίζουνε σπὴ λίμνη τῆ μικρῆ
μὴν τραγουδεῖς, ἀγαπητέ μου,
τοτὴ ἢ βραδυὰ ἢ γλυκύτετη μοῦ χίνεται μικρῆ
ὅσο δὲν πιστεύω ποτέ μου.

Γιατί εἶνε κάπου μακρινὰ, ποῦ φτάνει μόνο ὁ νοῦς
καὶ ποῦ δὲν φτάνουν ἄλλα κάλλη,
εἶνε δυὸ μάτια φωτεινὰ, μετὰ γέφυρος σκοτεινῶς,
στοῦ νέου Φαλήρου τ' ἀκρογιάλι

ΜΕΣ ΣΤ' ΑΣΗΜΕΝΙΟ ΦΩΣ...

Μέσ' στ' ἀσημένιο ἀπόψε φῶς, ἔπον μετὰ λούζει τώρα,
τελὰρ σὲ σὲ τριανταφυλλιά.
ὁ νοῦς μου ταξιδιάρικο μουλάκι παίρνει φορὰ
καὶ τριφυλίζει στὰ πάλια.

Μὰ τί ποθεῖς γλυκύτετη ψυχὴ μου δακρυσιμένη
τὰ περασμένα τὰ φίλια
ἔσοι χαράκια πηνομιστὴ καὶ τόσο γερασμένη
εἶνε πολὺ ποῦ ἀσφραίνεσαι καὶ μιὰ τριανταφυλλιά.

M.

ΑΠΑΧΗΔΕΣ

Τοῦ Φλαμανδοῦ ποιητῆ VAN HANNEER

Κάτω οἱ νόμοι, κάτω οἱ προλήψεις
Εἴμαστε μεῖς ἐλεύτεροι πουλιὰ
Μέσ' στὸ κρασί βαπτίζουμε τίς θλίψεις,
Κι' ὅπου κι' ἂν πᾶμε βρίσκουμε φωλιά.

Τῆς πόρνης τὸ κομπόδεμα δρίζουμε.
Μικροί, μεγάλοι μπρὸς μας ὅλοι τριμουλιάζουν
Ὅλους, καὶ τὸν Θεὸν ἀκόμα φοβερίζουμε
Στὸ διάβα μας τὰ σύμπαντα τρανάζουν.

Κάτω οἱ νόμοι, κάτω οἱ προλήψεις
Εἴμαστε μεῖς ἐλεύτεροι πουλιὰ
Μέσ' στὸ κρασί βαπτίζουμε τίς θλίψεις
Κι' ὅπου κι' ἂν πᾶμε βρίσκουμε φωλιά

ΑΜΒΕΡΣΑ (BELGIQUE)

ΔΕΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟΣ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ

Ὅλα κρύα, ἀπόψε, σκοτεινὴ ἢ βραδυὰ
Ἡ βροχὴ μετὰ κλάματα στὴν αὐλὴ θρηναί
Ὅξω στὸ διάδρομο, ἢ Ἄνια γυρνάει
Καὶ στὶς ἄδιες κάμαρες γέρνει ἡ Μοναξιά

Ὅλα κρύα ἀπόψε, σκοτεινὴ ἢ βραδυὰ
Ἐρμος ὁ ἀνήφορος, τὸ στενὸ σοκάκι
Πόσο παραπρόνομα κρύβει, τί μεράκι
Τὸ τραγοῦδι ποῦ κυλάει μέσ στὴν ἐρημιά.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ

Κάτω απ' τὸ φῶς τὸ ἱλαρὸ τῶν ἀπειρων λαμπτήρων
στὸ πάρκο, τὸ βραδάκι αὐτὸ, σὰν πλαίσιο γιγαντένιο
τὸν οὐρανὸ, ποὺ ἐλούζετο σὲ γέλιο χρυσαφένιο,
τὰ γέρικα πλατάνια του δεχόταν. Καὶ τῶν μύρων

ἐνωθε τὸ ἀγγεῖμα βαθιὰ τῶν λουλουδιῶν. Ὀνειρῶν
ζωγραφισμένων σύμπλεγμα σὲ φόντο πουπουλένιο
μοιάζαν τοῦ πάρκου οἱ καλλονές, ποὺ μέσ' σὲ σαλπειρένιο
γλυκόγελο λικνίζονταν. Καὶ δίνανε λουτήρων

εἰκόνα οἱ δυὸ δεξαμενὲς πανάρχαιων. Πλημμύρα
τοῦ φεγγαριοῦ θωρῶ τὸ φῶς πολύχρωμο ν' ἀπλόνει
σὰν κάποιο πέπλο ἀθώρητο, σὰ νυφικὴ πορφύρα

ποὺ ντροπαλὰ δεχότανε τῶν πλατανιῶν οἱ κλώνοι.
ψυχὴ μου, ἀπόψε μέθησες στῆς ὁμορφιάς τὰ μύρα
κι' ἀνέγγιχτη δὲν ἄφησες τὴν Παραδείσια θύρα.

ΔΡΑΜΑ 28 Ἰουνίου 1926

ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΩΣ ΕΪΤΑΝ Ο ΑΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Εἶχε ξανθὰ κι' ὀλόγουρα μαλλιά, μεγάλα μάτια,
ἄσπρο ροδάτο πρόσωπο μὲ φρύδια σουρμεδένια,
καὶ σὰν τὸ κρυστάλλο πλατὶ — ν — ἐστήθι καιχιονάτο.
Φόρειε μιὰ σκούτα κόκκινη καὶ τὰ λουριά της σύρμα
καὶ τὰ χρυσὰ σειρήτια της ὅλο μαργαριτάρι.
Στὸ κεχρῖμαρομένητο — ν — ἀπάνω περιλαίμι
μαργαριτάρια κόλλησαν ὁμορφα ρεβιθάτα
κι ἀπὸ καθάριο μάλαμα στράφτανε τὰ κουμπιά του.
Μπιμπιλίες στὰ ποδήματα, πετράδια στὰ σπερούνια.
Εἶχε φορὰδα — ν — ἀψηλὴ — ν — ἄσπρη σὰν περιστέρα,
ξαφείρια στὸ περτσέμι της καὶ τὴν ἐκαβαλλίμα
χρυσὰ διαμαντοστόλιστα τῆς φόρας κουνουνάκια
ποὺ κάμναν νὰ θαμάζεσαι, νὰ φραίνεσαι σὲ κάμναν.
Καὶ ροδοπράσινη σκεπὴ μεταξωτὴ στὰ κάπλα
ὅπου τὴ σέλλα ἐσκέπαζε, τὴ σκόνη — ν — ἀμποδοῦσε.
Τὰ χαλινάρια, ἡ σέλλα της, χρυσαφοκενημένα
μὲ μάλτο καταστόλιστα καὶ μὲ μαργαριτάρια.
Ὁ Ἀκριτὰς ἐκαβάλλα τὴν μὲ τέχνη καὶ μὲ νάζι.
Κ' ἓνα κοντάρι της Ἀρακιάς στὸ δεξὶ χερὶ ἐκράτα
πράσινο καὶ τὸ σκέπαζαν γράμματα χρυσαφένια.
Εἶχε ὅλο νιάτα πρόσωπο κ' ἡ κόψη του ὅλο χάρες
καὶ τὸ κορμὶ εἶχε λιγερό — ν — ὡσὰν ἀλφαιδιασμένο.
Ὁ νιὸς σὰν ἥλιος ἄστραφτε καταμεσοῦς στ' ἀγῶρα.

(Παράφραση ἀπὸ τὴ γνωστὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιία).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΙΛΑΝΘΙΔΗΣ

ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ 52 —

Ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας JOSEPH RIVIÈRE,
στὸ Παρίσι, λάβαμε τὸ γράμμα αὐτὸ.

Παρίσι 24 τοῦ Θεριστῆ 1926

Ἀγαπητὲ συνάδερφε,

Ἔλαβα τὸ ἄβρο σου γράμμα στίς 17 τοῦ Θεριστῆ τουτουνοῦ, καθὼς καὶ
τοὺς ἀρεθμοὺς τοῦ «ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ» καὶ σὺς εὐχαριστῶ.
Τὴ στιγμὴ τοῦτη ἔχω πολλὰς δουλειὰς καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὰς στείλω
ἄλλο.

Στὸ ἀναμεταξὺ σὺς στέλνω ἐσώκλειστο ἓνα ποίημα ἀ ν ἔ κ δ ο τ ο ,
ποὺ μπορεῖτε νὰ τὸ δημοσιεύετε στὸ περιοδικό σας τὸ καλὸ καὶ ἀξίο.

Ἄμα βρῶ λίγο καιρὸ, σκοπεύω νὰ σὰς στείλω μιὰ μελέτη γιὰ τὸ φίλο
μου ΓΙΩΡΓΟ ΦΙΛΑΝΘΙΔΗ, ἕναν ἀπ' τοὺς πιὸ καλοὺς καὶ πιὸ φιλόφρονους συγ-
γραφέας τῆς ἐποῆς μας, ἀν ὡς ἐμένα.

Θεορεῖτε με πάντα τὸν πολυαφωτισμένο σας,

JOSEPH RIVIÈRE

Νὰ τώρα καὶ τὸ ἀ ν ἔ κ δ ο τ ο ποίημά του μεταφρασμένο ἀπ' τὸ
συνεργάτη μας κ. Γ. ΓΙΩΡΓΟ ΦΙΛΑΝΘΙΔΗ.

ΟΙ ΛΕΥΚΕΣ

Οἱ λεῦκες πασπαλίζουν τὴ βορρῆ
μέσ' στὰ λιβάδια.

οἱ σὸες στὰ μάκρη σέρνουν τῶν κατήφορων
μούσκουλές ἄσπρες.

Κ' ἐγὼ ὁμοῖα σέρνω

στῆς ζωῆς μου ποὺ σκοτεινίαισε τὰ μάκρη λίγη ἀσπρίλα.

Περνᾷ ἡ ζωή... ποὺ ὄραία τὴ θέλαμε,

θεοφτάει πίστις, ἐλπίδες, μεστή.

Μὰ κι ἀν ποτὲς ἀγγίξανε τὰ χέρια μας

στὶς κορυφές ἀπάνω κάποιο φῶς.

λιγὸ θη ἡ λάμψη του γιὰ μιὰς νεκρῆ στὰ δάχτυλά μας.

Οἱ μούσκουλές μέσ' στὸ χυνόπορο ἔτσι ποὺ

τῶν κατηφορικῶν ρυακίων διαλιένται πὰ στὰ μάκρη,

ἔτσι ἴσως στὸ ν' ἀφανιστοῦν κλίνουν σὲ κομματάκι

οἱ τρόμοι, τὴν καρδοῦλα μου ποὺ ἀνησυχοῦν!

Κι ὁ ζωὴ μου, ποὺ παράξενα σὲ ζῶ, τί ἔχει νὰ κάνει

ἀν πρὶν τῆς ὥρας χτυπηθεῖ τὸ σῆματρο

τοῦ μακροῦ ταξιδιοῦ στὶς πέρα διαμονῆς,

ὅπου ἀναπαύεσαι γυμνὸς καὶ μοναχός.

Καθάριο βάζο θέλησα νὰ βγάλω ἀπ' τὴν ψυχὴ μου,

ποὺ στὸ κατόπι, μιὰ σταλιά, τὸ σχῆμα του νὰ μένει....

Μάταιο, ναὶ τ' ἀποδέλοιπο ποὺ δέ βαστᾷ....

Ἡ ὥρα ἄς σημάνει! Τότε ποὺ τοῦ Ἀπόλυτου τὸ χερὶ

στὰ κοιμισμένα μάτια μου θὰ ἔρθεῖ καὶ θὰ βαρύνει.

JOSEPH RIVIÈRE

— 53 ΝΕΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

Πρίν τελειώσει ακόμα ή μελέτη μου για ποιητικές μεταφράσεις, πού δημοσιεύεις στο φύλλο σου, να πού καταλαγούς σ' ένα βιβλίο του Σκίπη διαβάζω, πώς ένα ποίημα του Μωρεάς «Τό Σούνιο» είνε άμπαφραστο.

Δέν άρνιοῦμαι πώς τό ποίημα τούτο παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες για να μεταφραστεί, γιατί μέσ' στίς στροφές του πιίζει μεγάλο ρόλο τό λογοταίγιο ή τό διαφορούμενο. Μά τούτο καθόλου δέ σημαίνει πώς δέν μπορεί να μεταφραστεί: "Άς μὴν ξεχνούν οι προκομμένοι μας τό «Πάνε» ἔστιν ἔξαιρεῖν, ἔάν μὴ τόν πόνον φεύγη τις ὅς πρόσσει τοῖς ἑξουμιμένοις.

Σου τό μεταφράζω ἔδω:

Ἦ Σούνιο—ν, — Ἦ Σούνιο, ἀπ' τόν κάλλιο οὐρανὸ κάτω
ὑπέρροχο ἀκρωτήρι,
κάθε δόξας ἀνθρωπίνης ψυχῶνε καὶ πνεμάτων
λίγνε καὶ κοιμητήρι.

Ποτές, σέ νιάτα δλόπρωτα, πού ή μέρα πλέρια φῶσι
τοῦ ἥσιου νικήτρα βγαίνει,
ή εἰκόνα σου, σάν με στατυά γοργό—ν—ἔχει πληγῶσει
τῆς καρδιάς μου τὰ σθένη.

"Άχ, πὼς ματῶνε αὐτὴ ή καρδιά! κ' ἐσὺ ὄψη πού πεθαίνεις,
πάντα διπλα ωμένο
πανωθιὸ θάλασσας γλαυκῆς κὶ ἀφροστεφανωμένης
κ' ἄτα ἕνα ναὸ ραῖσμένο.

JEAN MORÉAS

Καθὼς εἶνε φανερό, παντοῦ ἔκει πού ὁ Μωρεάς βάζει λέξη διαφορούμενη βάζω κ' ἐγὼ λέξη διαφορούμενη πού κρατεῖ καὶ τὰ δύο νοήματα. Κ' εἶμαι πρόθυμος νὰ δώσω ὅποιον σ' ὅποιον ἐξήγησι.

Μόνο ἕνα πράγμα θά προσθέσω ἔδω στὰ πεταχτά. Ὁ Σκίπης μᾶς λέγει πὼς τό ποίημα τούτο μιτῆχει ἀπό μουσική, σύμφωνα με τή γνώμη ἄλλου γάλλου κριτικῶ, μᾶμδς τό λέγει ἀόριστα. Δοιπὸν ὄρισμα: ἐκ ἴνου πού κἂν ἔντυπωση μουσικῆς σ' αὐτό τό ποίημα (ἐννοεῖται πὼς δέν ἔχω πάντα τίς φωνές καὶ εὐμῶσα ἐναρμονισμέν' ἑξέες του) εἶνε ἴσα ἴσα αὐτὴ του ή διπλή ἔννοια: Τὸ ἴδιο ὅπως ἄμα ἀκούμε μέλος, ἀκούμ: μαζί με τὰ λόγια του ἀνακόσπαστα καὶ τό μουσικὸν ή ἴο. ή ὅπως ἄμα ἀκούμε ἁρμόνιον, ἀκούμ: μαζί πῶτερο ἀπὸ ἕνα φθόγγον, μᾶ φθάνοντας στήν ψυχὴ μας οἱ διάφοροι φθόγγοι σμίγουν ἐναρμόνια.

Καὶ γνωρίζεις κάτι παρόμοιο ἀπ' τὴ «Χίμαιρά» μου.

Γειά σου

Ο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ

NEOI RYTHMOI 54 —

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΑΠ' ΤΑ ΒΑΘΗ

Ἦ δικός μου στεναγμός βογγάει σέ κάθε Σου λόγο. Κ' εἶναι μέγας ὁ λόγος Σου, κ' εἶναι μέγας ὁ στεναγμός μου.

Κι' ὁ λόγος Σου εἶναι ἀψηλός καὶ δυνατός σάν ἕνα μεγαλοδύναμο χέρι πού συνταράζει τὰ ὄρνια τάχιστα, πού κρύβουν τὸν οὐρανὸ μας.

Εἴμαστε ἀδέρφια. Ἦπ' τό λόγο Σου ἀναβρεῖ ή Σοφία, κ' ἀπ' τὸν ἴδρωτά μου ή δημιουργία. Ἦσὺ ἐρμηνεύεις τὴ ζωὴ, καὶ ἐγὼ τὴν ἐστηλώνω.

Νὰ γιατί μ' ἀγαπᾶς. Νὰ γιατί Σέ σέβουμαι.

Ἦ, Ἦσὺ, μέγας ἀδέρφι, Ἦσὺ εἶσαι ή φωνὴ τῆς βαριοπληγωμένης μου ζωῆς.

Ἦ στεναγμός μου παίρνει ἀπ' τό τραγούδι Σου ζωὴ πλημμυρίζοντας με παλμούς λυτρωμῶν καὶ τῆς ψυχῆς μου καὶ τῶν ἀδερφίων μου τῆς ψυχῆς τὰ πλήθια.

Ἦσὺ πού βούτηξες τὴν πέννα Σου στὰ δάκρυα μας. Ἦσὺ ὁ ξεχωριστός κ' ὁ δυνατός.

Ἦσὺ πού πήρες ρυθμὸ τό ἀγκομαχητό μας. Ἦσὺ, ὁ μέγας κὶ ὁ δίκαιος.

Ἦσὺ ποῦδωκες δύναμη στὴ σκέψη μας νὰ ὑψωθεῖ πάνω ἀπὸ τό βούρο. Ἦσὺ ὁ ἀσύγκριτος.

Γιὰ Σένα ή πρώτη μας ἐφκή.

Γιὰ Σένα τό πρώτο δάκρυ τῆς χαρᾶς μας,

Γιὰ Σένα τό χαμογέλιο μας.

Ἦπ' τό στεφάνι τῆς Δόξας πού Σοῦ ετοίμαζαν, τό δικό μας προτίμησες τού Πόνου τό στεφάνι.

Γιατί, Ἦσὺ ὁ δυνατός, φύσηξες στήν ἔσρα τῆς καρδιάς μας τό ζεῖδωρον ἀγέρι κ' ἀπὸ τὸν ἴδρωτά μας κ' ἀπὸ τό αἷμα μας νὰ φυτρώσουν ἕκαμες λούλουδα. Ἦσὺ ἄς Σοῦ χαρίσουν τό στεφάνι τῆς Νίκης τῆς ὑπερκόσμιας.

Εὐπνησες τίς ψυχές μας ἀπ' τό λήθαργον, καί, σάν ἕνας μέγας ἀδερφός, μᾶς βοήθησες νὰ ἰδοῦμε πὼς ὁ Ἦλιος λάμπει ψηλά για νὰ φέγγει σ' ὄλο τὸν κόσμον.

Καὶ στήν μεγάλη μας ἀπορία. Καὶ στὸ μεγάλο μας ρότημα;—Γιατί; Μᾶς ἔδειξες τὰ μάθρα ὄρνια. Καὶ πρώτη φορὰ φαντάξανε στὰ μάτια μας τόσο φριχτὰ τὰ ὄρνια ἀφτά. Καὶ πρώτη φορὰ εἶδαμε νὰ λάμπει ἔτσι ὁ Ἦλιος. Καὶ ή ψυχὴ μας ἀναγάλλιασε. Καὶ τὰ χέρια μας, για νὰ πνίζουμε τὰ ὄρνια, με δύναμη ἀπλωθήκανε.

ΒΟΛΟΣ

ΚΟΥΛΑ ΤΣΟΥΓΚΟΥ

ΥΣΤΕΡ' ΑΠ' ΤΟ ΓΑΜΟ

"Όταν τὸ πρωτὶ σηκώθηκε μιὰ λύπη ξαφνικὴ τὴν πλημμύρισε, τὰ μάτια τῆς βούρκωσαν καὶ χοντρά δάκρυα κύλησαν πάνω στὰ μάγουλά τῆς. Ἐβίξε κάπιο ρούχο στὶς πλάτες τῆς καὶ κάθησε πάνω στὸ κρεβάτι. Δίπλα τῆς κοιμότανε ὁ ἄνδρας τῆς ποὺ ροχάλιζε ἀπαίσια καὶ φουσκῶνε τὰ μάγουλά του κάθε φορὰ ποὺ ἀνέπνεε. Μέσ' ἀπ' τ' ἀνοιχτό του πονκάμισο πρόσεξε τὸ λαιμὸ του μὲ τὸ ξεπεταμένο λαυγγί καὶ τὰ σπικάρια μὲ τὶς μαῦρες τρίχες κι' ἀηδίασε. Γύρισε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο.

Τὶ μαρτύριο, θεέ μου!! Ψιθύρισε καὶ σὰν αὐτὸ νὰ τὴν ἐξέθισε, ἀπειρες εἰκόνες περασμένες στροβιλίστηκαν μέσ' στὸ μυαλό τῆς. Θυμήθηκε τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν κορίτσι, τὴν ἐποχὴ ποὺ γινεθεκε ἐκεῖνον.

Πὼς πέρασαν τὰ εὐτυχημένα ἐκεῖνα χρόνια, τὰ χρόνια ποὺ φοιτήτρια ἀκόμη, ξέγνοιαστο πουλί, σκλαβώθηκε μὲ μιὰς στὰ δύχτια μιὰς ψυχρόρητης ἀγάπης τόσο γλυκιᾶς, τόσο δυνατῆς, τόσο λεπτῆς. Τὶ ἀπειρη εὐτυχία, ὅταν ἀκουμπισμένη στὸν ἄμο του ἄκουγε νὰ μιλάει ὠρες ὁλόκληρες, ξεχασμένη, ἐνῶ ἡ κάθε ἴνα τοῦ κορμοῦ τῆς ἀνατρίχιαζε ἀπ' τὴ γλύκα τῆς φωνῆς του.

Τὶ γλυκά, τὶ ὁμορφα ἤξερε νὰ μιλά! Πόσο μεγάλος, πόσο καλὸς ἦταν! Τὸν θαύμαζε... τὸν θαύμαζε μ' ὅλη τὴν ψυχὴ τῆς καὶ τὸν λάτρεινε. Μὰ κι' αὐτὸς τὴν ἀγαποῦσε. Αὐτὸ τὸ ἤξερε καλά, τὸ καταλάβαινε, μποροῦσε νὰ πάξει ὀγκο πὼς τοῦ εἶχε ἐμπνεύσει μιὰ δυνατὴ ἀγάπη. Χιλιάδες πράγματα μποροῦσε ν' ἀναφέρει ἂν ἤθελε νὰ τ' ἀποδείξει.

"Ἀχ! ὅσο σκεφτότανε τὶς τρέλλες ἐκεῖνες, τὶς τόσο παράτολμες μὲ καὶ τόσο γλυκῆς! Τὰ ξενύχτια στὸ χορὸ, τὶς ἐκδρομῆς, τὰ γεύματα κατ' ἀπ' τὰ πεῦκα στὶς ἐρημιές, ὅπου κι' ἂν φώναζαν κι' ἂν γελοῦσαν ψυχὴ ἀνθρώπου δὲν βροισκόνταν γιὰ νὰ τοὺς ἀκούσει! Κι' αὐτὸς πόσο ἦταν καλός! Ποτὲ δὲν τὴν φίλησε χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸ θέλει, ποτὲ δὲν θέλησε νὰ δεῖ τὸ χροῶμα τῆς καλτσοδέτας τῆς. Καθισμένοι κοντά-κοντά μὲ τὰ κεφάλια ἀκουμπισμένα τὸνα στ' ἄλλο, λέγανε χιλιάδες πράγματα γιὰ τὴ γῆ, τὸν ἥλιο, τοὺς ἥσκιους, γιὰ τὸν οὐρανὸ, τὸ μετᾶξι, τὶς ἀστραπὲς καὶ πολλὰ-πολλὰ ἄλλα. Ἄν καὶ ποτὲ δὲν μιλοῦσαν γιὰ τὴν ἀγάπη τους, ὅτι κι' ἂν λέγανε, ὅτι κι' ἂν κάνανε, γιὰ τὴν ἀγάπη τους μιλοῦσε. Ἐλεγε: "Πόσο ὁμορφος εἶναι ὁ κάμπος!,, Κ ἤθελε νὰ πεῖ: "Όταν εἰσαί κοντά μου ὅλα τὰ πράγματα εἶναι ὁμορφα,, Κι' ὅταν πάλι ἀνέβαινε ψηλά σέμιὰ μάντρα γιὰ νὰ τῆς φέροι ἓνα μεγάλο ἄσπρο τριαντάφυλλο τοῦ φιλοῦσε τὶς πληγίτσες ποὺ τοῦ ἀνοίγαν τ' ἀγκάθια στὰ δάχτυλα. Τὶ ἀνάγκη εἶχαν νὰ μιλήσουν γιὰ τὴν ἀγάπη τους;

"Ἄν καὶ μιὰ φορὰ περνοῦσαν μπροστά ἀπ' τοὺς θεριστᾶδες αὐτὴ τοῦ ἀγκάλιαζε τὴ μέση κι' ἔλεγε:

Κύττα ποὺ θὰ σκάσουνε ἀπ' τὴ ζήλεια τους!

Καὶ γελοῦσαν.... γελοῦσαν γιὰ τὴ δική τους μεγάλη εὐτυχία.

Πὼς ἔσβυσε, θεέ μου, ἐκεῖνη ἡ ζωὴ ποῦταν σὰν ὄνειρο μαζὺ κι' ἀλήθεια!

Τώρα γι' αὐτὴν ὅλα τέλειωσαν. Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ πίστευε ἀκόμα, πὼς ἂν ἀγαποῦσε κάποιον πολὺ, θάπερτε στὰ πόδια του, θὰ τοῦλεγε τὴ μεγάλη τῆς ἀγάπη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια θὰ τὸν παρακαλοῦσε, πόσο θὰ τὸν παρακαλοῦσε! Κι' αὐτὸς τότε θὰ τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του καὶ θὰ τὴν ἔλεγε: "Γυναικοῦλα μου!,,

Τὶ θλιβερὰ ὄνειρα! Αὐτὸ ὅμως ποτὲ δὲν τὸ ἄνε γιατί ἐκεῖνος τῆς ἔλεγε. "Ὁ γάμος σκοτώνει τὴν ἀγάπη,,. Πόσο εἶχε ἄδικο! Ἄς εἶναι ὅμως, αὐτὴ ποτὲ τῆς δὲν τὸ συζήτησε αὐτὸ, ἂν καὶ μποροῦσε νὰ τοῦ πεῖ πόσο ὁμορφο θάταν τὸ σπιτάκι τους, πόσο θ' ἀγαποῦσαν τὰ παιδιὰ τους, τὰ παιδιὰ ποὺ θὰ τοῦκανε αὐτὴ ἀπ' τὴ σάρκα τῆς κι' ἀπ' τὴ σάρκα του. Αὐτὰ αὐτὸς ποτὲ του δὲν τὰ σκέφτηκε. Ἴσως πάλι αὐτὸς ἄλλα νὰ σκεφτόταν, ἴσως νὰ περίμενε καλύτερο μέλλον' γιὰ τὰ λεφτά, βέβαια ποτὲ τόσο, ὅσο γιὰ τὴν ἀγάπη. Καὶ θυσίασε αὐτὴ τὴν τελευταία ὁ θεὸς νὰ τὸν ἔχει πάντα στὰ δεξιὰ του! Ἦταν γραφτό! ἦταν γραφτό!

"Ἄν ξαναρχόταν ὅμως πάλι; Στὴ σκέψη αὐτὴ ἀνατρίχιασε.

"Ὅχι εἶναι πολὺ ἀργά... Σὲ τί θὰ ὠφελοῦσε ἡ ἀμαρτία;

Τώρα αὐτὴ εἶναι καταδικασμένη ν' ἀκολουθήσει ἓνα ἄντρα ξένο ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε συμπαθήσει, ποὺ κάθε φιλί του ἦταν μαρτύριο καὶ κάθε χᾶδι του ἀηδία.

Κι' ἐνοίωσε ξαφνικὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς καταστρεμένο βαθιὰ πολὺ βαθιὰ ὡς τὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς τῆς δίχως καμιά ἐλπίδα πιά... Κι' ἐκεῖνος... Ἴσως νὰ τὴ νόμιζε εὐτυχημένη.

Τὸ παράπονο κι' ἡ ἀπελπισία τὴν συνεπῆραν. Κύτταξε ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ τῆς φάνηκε πὼς ἡ λύπη τῆς ἄπλωνε... ἄπλωνε ἀπέραντη, ἀνακατεῦνταν μὲ τὴν πρωινὴ ὀμίχλη καὶ πλημμύριζε κι' ἔπνιγε ὅλο τὸν κόσμο.

Κι' ἔκλαψε, ἔκλαψε μ' ὅλη τὴ λαχτάρα τῆς ψυχῆς τῆς γιὰ τὴ ζωὴ τῆς τὴ καταστραμένη, κι' ἦταν σὰν τὸν τυφλὸ ποὺ κλαίει τὰ μάτια του καὶ σὰν τὸ φθισικὸ ποὺ κλαίει τὸ ριζικὸ του.

"Όταν ἀργότερα ὁ ἄντρας τῆς τὴν ἔσυρε κοντά του καὶ φαχούλευς χτηνώδηκα τὸ γυμνὸ κορμί τῆς, δὲν ἦτανε παρὰ ἓνα ζωντανὸ πτώμα μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα ποὺ γιάλιζαν. Οὔτε μιὰ ἴνα κουνήθηκε στὸ λάγνο ἄγγιγμά του.

Τὰ δάκρυα εἶχαν στεγνώσει.

Ἀπρίλης 1926.

TONIO

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

L. ANDRIEFF

(Συνέχεια ἀπ' τ' ἄλλο φύλλο)

— Μὰ γιατί;

Κι' ὅλοι εἶταν πολὺ εὐχαριστημένοι. Ὅταν ὁ "ἐνδιαφέρων ξένος,, ἔφυγε μιλοῦσανε γι' αὐτὸν μὲ μεγάλη συμπάθεια κι' ἡ Ναστένκα τὸν ὠνόμαζε: "θῦμα καταστρεπτικιάς ἡδυπάθειας,,. Καὶ τοῦ Βασίλειβιτς τοῦ ἄρρεσε ἡ Ναστένκα' μὰ ἐπειδὴ αὐτὸς ἄ-

γαπούσε τις άραπίνες, δὲ θέλησε νὰ τὸ δείξει κι' εἶταν εὐγενικὸς, μὰ ψυχρὸς ψυχρότατος.

Καὶ σ' ὄλο τὸ δρόμο σκεπτότανε γιὰ τις άραπίνες, πὼς εἶναι μαῦρες, λαδωμένες καὶ ἀντιπαθητικὲς καὶ μὲ τὴ σκέψη πὼς φιλά μιά ἀπ' αὐτὲς, τοῦ ἐρχότανε σὰν κάψιμο, ἢ καρδιά του βούκωσε καὶ θέλησε νὰ φέρει τὴ μάνα του ποὺ εἶταν στὴν ἐπαρχία. Τὴ νύχτα ὅμως νίκησε τὴ λιποψυχία του καὶ ὅταν τὸ πρωτὶ φάνηκε στὸ γραφεῖο ἀπὸ ὅλη τὴ στάση του, ἀπὸ τὴν κόκκινη γραβάτα, ἀπὸ τὴ μυστηριώδη ἔκφραση τοῦ προσώπου του φαινόταν πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀγαποῦσε τις άραπίνες.

Ἐξωτέρ ἀπ' αὐτὰ, ὁ Ἄντων Ἰβάνοβιτς τὸν σύστησε σ' ἕνα θεατρικὸ ρεπόρτερ κι' αὐτὸς τὸν σύστησε σ' ἕνα διευθυντὴ ἐμπορικῆ οἴκου.

Αὐτὸς ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ, λατρεύει τις άραπίνες καὶ καμμιὰ ἄλλη ἐχτός ἀπ' αὐτὲς — εἶπεν ὁ ρεπόρτερ, σπρώχνοντας τὸν σεμνὰ ὑποκλινόμενον Βασίλεβιτς — θαυμάσιο πρωτότυπο. Σεῖς κύριε, Ζὰκ Δισυκλῶ, δεῖχτε του ὑποστήριξη, γιὰτὶ ἂν ὄχι τέτοιους, τότε ποιοὺς ἄλλους νὰ ὑποστηρίξουμε; Αὐτὸ, κύριε Ζὰκ, εἶνε ἔργο κοινωνικόν.

Ὁ ρεπόρτερ προστατευτικὰ χτύπησε τὸν Βασίλεβιτς πάνω στὴ στενὴ καὶ ἴσια στημένη ράχη του καὶ ὁ διευθυντής, γάλλος μ' ἄριμάνιο μαῦρο μουστάκι, σήκωσε τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ σὰν νὰ γύρευε κάτι ἐκεῖ, ἔκαμε ἀποφασιστικὸ νεῦμα κ' εἶπε:

Τις άραπίνες! Αὐτὸ εἶνε ἔξαιρητικόν. ἔχω τρεῖς άραπίνες στὴν ὑπηρεσία μου.

Ὁ Σεμὲν Βασίλεβιτς χλόμισσε ἀλαφρὰ, μὰ ὁ κύριος Ζὰκ δὲν τὸ παρατήρησε. Καὶ ὁ ρεπόρτερ παρακάλεσε:

Μὰ σεῖς, Ζὰκ Δισυκλῶ, εὐκολύνετε τὸν κύριο!

Ἄπ' αὐτὴ τὴ βραδιά ὁ Βασίλεβιτς ἄρχισε νὰ περιποιεῖται τὴν άραπίνα Μίς Κοροάιτ, ποὺ τ' ἀσπράδια τῶν ματιῶν της εἶταν σὰν βαθεῖα πιάτα κι' ἡ κόρη τους δὲν ἤτανε μεγαλῆτερὴ ἀπὸ βύσσινον. Κι' ὅταν ἐκεῖνη ἀργὰ γυρίζοντας ὅλη ἐκεῖνη τὴ συσκευή, τοῦ ἔρχιγε ματιὰς, τὰ πόδια του πάγωναν καὶ νευρικὰ ὑποκλεινῶταν, ἐνῶ γιάλιζε κάτ' ἀπ' τ' ἀναμένο ἠλεκτρικὸ τὸ ἀλειμένο κεφάλι του καὶ μὲ λύπη συλλογιζῶταν τὴ φτωχὴ ἐπαρχιώτισσα μάνα του.

Ἀπὸ ρωσικὰ ἡ Μίς Κοροάιτ δὲν καταλάβαινε οὔτε λέξι. μὰ εὐτυχῶς βρεθῆκανε πολλοὶ ἔθελοντές διερμηνεῖς ποὺ πῆραν στὴν καρδιά τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ νεαροῦ ζευγαριοῦ καὶ μετέδιναν ἀκριβῶς στὸν Βασίλεβιτς τις ἐνθουσιαστικὲς ἔκφράσεις τῆς μαύρης παρθένας γι' αὐτὸν.

Ἐλεγε αὐτὴ:

Καμμιὰ φορὰ ὡς τώρα δὲν εἶδα τέτοιο ἀγαπητὸ καὶ ὠραῖο τζέντλεμαν.

Ἀλήθεια;

Ἡ Μίς Κοροάιτ πολλὰς φορὰς ἔκλινε τὸ μαῦρό της κεφάλι, ἔδειχνε τὰ δόντια της πλατιά σὰν τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου καὶ κινούσε σ' ὅλα τὰ μέρη τὰ πιάτα της. Κι' ὁ Βασίλεβιτς ἀναίσθητα ἔκουβε τὸ κεφάλι του καὶ ψιθύριζε:

Πέστε της, παρακαλῶ, πὼς οἱ άραπίνες ἔχουνε κάτι ἔωτικόν.

Ὅλοι εἶταν ἐγκαρτιστημένοι. Ὅταν ὁ Βασίλεβιτς γιὰ πρώτη φορὰ φιλοῦσε τὸ χέρι τῆς άραπίνας, ὅλος ὁ κόσμος μαζεύτηκε νὰ κοιτάξει κ' ἕνας γερο-ἔμπλεας, ὁ Βογδάν Σελιβέστοφ, δάκρυος ἀπ' τὴ σγαίνηση κι' ἀπ' τὴν ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια. Ὅστερα πῖναν σαμπάνια καὶ δυὸ μείεσ μαρτυρικὰ χτυποῦσεν ἡ καρδιά τοῦ Βασίλεβιτς, σὰν πῆγαι εὐστὴν ὑπηρεσία καὶ μερικὲς φορὰς ἄρχιζε τὸ γραμμα γιὰ τὴ μάνα του, μὰ ἀπ' τὴν ἀδυναμία δὲ μπορούσε νὰ τὸ τελειώσει. Κι' ὅταν φάνηκε στὸ γραφεῖο τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος, ὅπως τὸν φώναζαν, ἔσιαξε μὲ μιὰ βούρτσα τὰ μαλλιά του ποὺ σηκωθῆκανε στὸν καιρὸ τῆς ἀρρώστιας του, διόρθωσε τις μαῦ ες οὐρὲς τοῦ μουστακιοῦ του γιὰ νὰ μιὰ καθαρότερα καὶ τρεῖς μόντας ἀπ' τὸ φόβο πῆξε.

Ἀκούστε: Μοῦ εἶπαν πὼς ἐσεῖς — ἐδῶ ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης στάθηκε — ἀλήθεια, ἀγαπᾶτε τις άραπίνες.

Μάλιστα, ἔξοχ' ἄτα.

Ὁ Στρατηγὸς συγκέντρωσε τὸ βλέμμα στὸ κρανίον τοῦ ποὺ στὴ μέση ἐπίμονα σηκωθῶταν καὶ ἔτρεμαν δυὸ τοῦφες μαλλιάκια καὶ μὲ κάποια περιέργεια, μὰ κι' ἐνθάρρυνση ἀότηξε:

Αἶ, καὶ γιὰτὶ λοιπὸν;

Δὲ ἔξω, ἔξοχότατε — ἀπάντησε ὁ Βασίλεβιτς, γιὰτὶ ἡ ἀνδρεία του τὸν ἐγκατέλειψε.

Δηλαδή, πὼς δὲ ἔξοτε; ποὺς, λοιπὸν, μπορεῖ νὰ ἔξει; Αἶ, μὴ στενοχωριέστε, ἀγαπητέ μου, ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ ἔχουν οἱ ὑπάλληλοί μου κάποια αὐτοτέλεια καὶ γενικὰ κάποια αὐτενέργεια, χωρὶς ἐννοεῖται, νὰ ὑπερβαίνουν τὰ ὅρια. Λέτε, λοιπὸν, λεῦθερα σὰν νὰ μιλοῦσατε στὸν πιὸ πιστὸ φίλο σας. Γιὰτὶ ἀγαπᾶτε τις άραπίνες;

Γιὰτὶ, ἔξοχότατε, εἶναι ἔωτικὲς!

Τὴν ἴδια βραδιά στὴν ἀγγλικὴ λέσχη ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης δίνοντας τὰ χαρτιά μὲ τὰ πρισιμένια ἀσπράχια, εἶπε μὲ προσποιημένη ἀφέλεια:

Κ' ἐγὼ ἔχω στὸ τμήμα μου ἕνα ὑπάλληλον, ποὺ ἀγαπᾶ πολὺ τις άραπίνες. Φανταστεῖτε, ἀλλὰς γράφας.

Μετάφραση ἀπ' τὰ Ρούσικα Γ. ΕΦΡΑΙΜΙΔΗ

(Σε' ἄλλο φύλλο τελειώνει)

ΓΙΑ ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΣ Ο ΛΟΓΟΣ

Ἄς πάρομε τώρα στὸ χέρι τὴ μετάφραση μερικῶν ἀπὸ τὰ ποιήματα αὐτὰ τοῦ *Baudelaire*, μὲ τίτλον "Τὰ ἄνθη τοῦ κακοῦ", κομμένη ἀπὸ τὸ "Γεώργιον Σημητιῆν" Κι' ἄς δοῦμε πὼς μεταφράζει τὸ παραπάλαι ποῦμα, ποὺ ναι κ' εἶνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα. Εὐτὺς τὸ γάλασμα παρουσιάζεται ἀπὸ τὸν πρῶτον στίχον. Ὁ *Baudelaire* λέγει: *Voilà venir les temps où vieilliront sur sa tête*, δηλ. κατὰ λέξιν: *Ἴδὸν ποὺ ἔρχαν οἱ καιροὶ ποὺ πᾶλλοντας ἀναπαλλόμενον, συγκληνοῦμενον, κραδαινόμενον, πάνω στὸ κοισάνι του* "στὸ μίσχον του", Ὁ κ. Σημητιῆς τὸ μεταφράζει *ποὺ ξανάρχαν*, ποὺς ἔξει γιὰτὶ, τὸ *tige* τὸ μεταφράζει *κλαδί (!)* καὶ τὸ *vi-*

brant τὸ μεταφράζει **ἀνοιγμένο (!!!)** Κι ὁ δεύτερος στίχος ἔχει λοιπὸν φράσεις, μὰ ἄς τις παραδιώξω. Ἐρχομαστε στὸν τρίτο. Τὸ πρωτότυπο λέει: *Les sons et les parfums tournent dans l'air du soir*, δηλ. κατὰ λέξη: **Οἱ ἤχοι καὶ οἱ εὐωδιὲς γυρνοῦν μὲς' στὸν ἀέρα τοῦ βραδίου.** Ὁ κ. Σημηρ. μεταφράζει **οἱ ἀντίλαλοι κ' οἱ εὐωδιὲς στὸ βραδυὸ ζεφύρι** κι ἔτσι, ἀφίνοντας τὸ ρῆμα γιὰ τὸν παρακάτω στίχο, πρῶτα πρῶτα χαλᾷ τὴν **ἀπαραιτήση** (βλ. παραπάνω) ἀνεξαρτησία τοῦ στίχου· ἔπειτα τὸ *air* τὸ μεταφράζει **ζεφύρι· ζέφυρος** βέβαια θέλει νὰ πεῖ. Μὰ ὁ ἄνεμος αὐτὸς ῥωμαϊκᾶ λέγεται **μπάτης** ἢ καὶ **ἀβρα καὶ ζέφυρος**, ἐνῶ **ζεφύρι, ἢ ζαφύρι** σημαίνει **εὐρῆν'—σάφειρος**, πολυτίμος λίθος. Ὁ τέταρτος στίχος· πρῶτόν πο: **Un se mélangue et languoureux vertige'** ὁ κ. Σημηρ. **Κυλοῦν σὲ βάλς μ' ἀγγόλο, τρελλὸ, καὶ λιγωμένο'** πρῶτα πρῶτα χαλᾷ κ' ἐδῶ ἢ ἀνεῖα τῆσιν τοῦ στίχου. Ἐπειτα τὸ νόημα εἶναι τέλεια καταστραμμένο. Ὁ **Baudelaire** ἀναφέρει δυὸ ἔννοιες **ξεχωριστώτατες: βάλς μ' ἀγγόλο καὶ ζάλη πλέγια χαίνωμι.** Ὁ κ. Σημηρὶ ὅτις ξεκάνει ὁλότελα τὸ δεύτερο νόημα κι ἀντίς ἐκεῖνο προσθέτει δυὸ ἐπίθετα παραπάνω στὸ βάλς, ποὺ πολὺ πολὺ λίγο πλησιάζουν πρὸς ἐκεῖνο πὺ θέλει νὰ πεῖ ὁ **Baudelaire**. Παράξενος τρόπος μεταφραστικὸς, μὰ τὴν ἀλήθεια.

Ἄς ἔρθομε τώρα στὸ δεύτερο τετράστιχο: Παίνομε τὸ δεύτερο στίχο. Πρωτότυπο: *Le violon frémit comme un cœur qu'on afflige.*

Ὁ κ. Σημηρ. **“Καὶ σὰν καρδοῦλα ποὺ λυποῦν κάποιον βιολιὸ θλιμμένο ἀφοῦ πεῖ καὶ σὰν καρδοῦλα “ποὺ λυποῦν, κάνει κατόπι ἕνα ὀλωσοδιόλο ἀταίριαχτο πλεονασμὸ, δίνοντας στὸ βιολιτὸ ἐπίθετο “θλιμμένο, (ποὺ νὰι τὸ ἴδιο μὲ τὸ λυποῦν), ἐνῶ τὸ πρωτότυπο δὲ δίνει κανένα τέτιο ἐπίθετο στὸ βιολι. Καί, καταπῶς καταστρέφει τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ στίχου, σπο ὄγει τὴν ἔννοια τοῦ *frémit* στὴν ἀρχὴ τοῦ γ'. στίχου μεταφράζοντας **ξεπᾶ.** Πρῶτα πρῶτα *frémit* δὲ θὰ πεῖ **ξεσπᾶ**, θὰ πεῖ **φρίσσει, τρέμει, ἀνατριχιάζει**· ἔπειτα ἐδῶ χρειάζεται ἀλέξη ποὺ ν' ἀποδίνει ὅσο μπορεῖ νὰ γίνῃ τὴ μουσικὴ ἀρμονία τοῦ *frémit*, ποὺ νὰι ἐδῶ ἀπαραίτητη, καὶ τέτια στὴ γλώσσα μας εἶνε ἢ μιὰ σωστὴ μετάφραση τοῦ *frémit*, δηλ. τὸ **φρίσσει.** Στὸν δ'. στίχο τῆς ἴδιας στροφῆς ἔχομε πάλι νεότερα μεταφραστικὰ ἀλλατωνάλλῃ. Πρῶτα: *Le ciel est triste et beau comme un grand reposoir.* Ἐνῶ τὸ πρωτότυπο λέγει **λυπημένος κι φραῖος** ὁ κ. Σημηρ. μεταφράζει μόνον **ὄμορφος**, ἐνῶ τὸ **λυπημένος** εἶνε ἀπαραίτητο ἐδῶ, γιὰ τὸ βράδιασμα ἢ σκιαζοντας δείχνει λυπητερό τὸν οὐρανό. Κ' εὐτὺς παρακάτω τὸ *reposoir* τὸ μεταφράζει ἀναπαντήρι· λίγο ἀκόμα καὶ θὰ μᾶς τὸ 'καμνε κοιμητήρι. Φαίνεται πὺς ὁ κ. Σημηρὶ ὅτις πῆρε νὰ μεταφράσῃ ποιητὴ σὰν τὸν **Baudelaire** μὲ τὴ μεγαλύτερη ἐπιπολαιότητα, τόσο ποὺ νὰ κιντυνεύει νὰ μᾶς παρουσιαστῇ σὰν ἄγνωρος τῆς γαλλικῆς. *Reposoir* σημαίνει κουζούκλιο ὑπόστυλο (στηριγμένο ἀπάνω σὲ τέσσερα στυλάκια) μὲ σκέπη (ἀέρα) ἀπὸ μετᾶς ποὺ κατ' ὀθιό του προσωρινὰ τοποθετοῦν οἱ Φράγγοι τὴν Ἄγ. Κοινωνία κατὰ τὴ λειτουργία τῆς γιορτῆς τῆς Ἄγ. Δωρεᾶς, καὶ μ' αὐτὸ τὸ ὄρατο καὶ σοβαρό παραμοιάζεται ὁ**

ὄρατος καὶ μαζί μελαγχολικὸς οὐρανός. Ὁραῖα λοιπὸν τὸ ἀποδίνει ὁ ἐκκλησιαστικὸς—δοχίτευτονικὸς ὄρος **ὑπόστυλος θόλος, ἢ ὑπόστυλο** ἄν ἔνεται βολικώτερο στὸ μεταφραστὴ, καὶ **ὑπόστύλι** (ποὺ δηλώνει τὸ *ha'daqin*, ἢ ὁ ἱερός ἐκκλησιαστικὸς ὄρος **σκήνωμα** * ποὺ δηλώνει τὸ *tabernacle*, δηλ. πρᾶγμα ἀαναλογώτατα μὲ τὸ *reposoir*, (γιατὶ οἱ θεοδόχοι καθαυτὸ *reposoir* δὲν ἔχομε). Γιατὶ εἶναι ὀλοφάνερο, πὺς ὁ **Baudelaire**, νὰ νὰ σημαδέψῃ ἐμφαντικᾶ τὴν ἐπιστημότητα, νὰ ποῖμε, τῆς σοβαρῆς αὐτῆς ὄρας, τῆς δίνει παρᾶμοιάσματα μὲ διάφορες ἐκκλησιαστικὲς εἰκόνες κ' εἶναι καὶ τοῦτο μὲ ἀπ' τὶς πολλὰς χάρες τοῦ ἔργου τούτου. Ἐρχομαστε τώρα στὸ γ'. τετράστιχο. Ὁ β'. στίχος πρῶτόν: *un cœur tendre qui hait le néant vaste et noir.* Πλὴν παρᾶξενον ὁ Σημηρ. σὰν ὁ πὺ ἀ' ἔξιος πρωτόπτερος, μεταφράζει τὸ *cœur tendre* καὶ **δοῦλ' ἀνάπης** (τί θὰ πεῖ αὐτό·) ἐνῶ σημαίνει **καρδιὰ νεύρα, τρυφερῆ, ἀβρῆ.** Καὶ πὺς τῆσιν τὸ *qui hait le néant vaste et noir* τὸ μεταφράζει **ποὺ μισεῖ στὸν τάφο νὰ ὑπνοεῖσῃ. (!)**

Μὰ στὸ παρακάτω τετράστιχο, ποὺ ἐναντιοῦται ὁ στίχος αὐτός, θὰ καταλάβομε καλύτερα πόσο πίσω μακρονὰ ἔμεινε ὁ μεταφραστής ἀπὸ τὸ πρωτότυπο του. Στίχος δ'. πρῶτόν. *Le soleil s' est noyé dans son sang qui se fige* ὁ κ. Σημηρ. **Κι ὁ ἥλιος μὲς τὸ αἷμα του** (γράφει: **μὲς' στὸ αἷμα του, πνιγνὸς τὸ χυμένο!** Ἐδῶ πὺς, βάζοντας τὸ συμπλεκτικὸ καὶ κοπιεκαμὰ ἀνάγκη τοῦ στίχου τὴν ἀρχὴ, θεληματικᾶ καταστρέφει τὴν δοχίτευτονικὴ τοῦ ποιητικοῦ ἔργου. Μὰ ὑποθέτω πὺς ὁ κ. Σημηρὸς τῆς δὲ θὰ στογαστήκε καὶ πολὺ τὴν δοχίτευτονικὴ αὐτῆ. Ἀποφασίσε μόνον νὰ μεταφράσῃ. Παρακάτω κάτι ἀκόμα πὺ φοβερό, τὸ *qui se fige* τὸ μεταφράζει **τὸ χυμένο**· τὸ πὺς καὶ τὸ γιὰ τὸ μὲ εἶνε ἀδύνατο νὰ τὸ καταλάβω· *qui se fige* σημαίνει **ποὺ πήζει, ποὺ πηχτάνει, ποὺ παγθνεῖ.**

Φτάσαμε στὸ τελευταῖο τετράστιχο. Ὁ **Baudelaire** στοὺς δυὸ πρῶτους στίχους λέγει: *un cœur tendre. Un qui hait le néant vaste et noir, du passé lumineux recueille tout vestige*, δηλ. Κατὰ λέξη: **Μιὰ καρδιὰ τρυφερῆ, ποὺ μισεῖ τὸ πλατὶ καὶ μαῦρο μηδέν, τοῦ φεγγεροῦ κροατικμένου συνάξει κάθε ἀχνάρι.** Κ' ἔτσι μὲ μεγάλη τέχνη μᾶς παρουσιάζει δυὸ μαζί, δηλ. καὶ μιὰ θαυματῆ ἐπιφάνεια κ' ἕνα θαυματὸ βῆθος στὴν ἔννοια αὐτῶν τῶν δυὸ στίχων. Ἡ ἐπιφάνεια σημαίνει: Μιὰ καρδιὰ τρυφερῆ σημαίνεται τὸ πλατὶ καὶ μαῦρο μηδέν, συναίνεται δηλ. τὴ νύκτα, ποὺ νὰι πλατιά, γιὰ τὸ ἀπλώνεται παντοῦ καὶ ποὺ ὄντας μαύρη σκεπάζει ὅλα τὰ τοινύσση καὶ τὰ παρουσιάζει σὰ νὰ μὴν ὑπάρχουν, σὰ μηδέν στὴν τρυφερῆ καρδιᾶ, ποὺ στενογοριεῖται σπ' αὐτὸ καὶ μισεῖ τὸ σκότος· νὰ τοῦτο, ποῖν ἢ νύκτα ἀποσβῆσει ὁλότελα τὸ φῶς, αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὄρα τοῦ δειλινοῦ ποὺ ζωοφαρίζει ὁ ποιητῆς, ἢ τέτια καρδιὰ συναίει, νὰ νὰ τὸ κοατήσῃ κι ἀογότερα, σὰ λαμπάδα μὲς' στὸ σκότος, κάθε ἀχνάρι, **“μιὰ κι ἄλλη ἀποσβῆση,** ποὺ ἔμεινε ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ποὺ πῆσσε: Αὐτὰ ἢ ἐπιφάνεια. Τὸ βῆθος πάλι σημαίνει μὲ μιὰ ὄρα εἰκόνα. **Στ' ἄλλο φ' ἄλλο τελειώνει.**

* ποὺ τόσο συχνὰ τὸν ἀναφέρει ὁ ποιητῆς Δαβίδ.

Ο ΔΥΣΤΥΧΗΣ

ΣΠΥΡΟΥ Γ. ΑΛΦΑΡΑ

Δράμα πέντε πράξεις τρεῖς

Ὁ πιό λεπτός αισθητικός τοῦ αἰῶνα μας, στοὺς "Στοχασμοὺς, του, θαρῶ, λέει πὼς καὶ τὸ χρῶμα ἑνὸς ὁμορφου τριαντάφυλλου μπορεῖ νὰ γένει τὸ θέμα μιᾶς ὑπέροχης τραγωδίας. Μὰ τί χρειάζεται γιὰ νὰ γραφεῖ ἕνα δράμα, πού νὰ στέκεται λιγάκι, πάνω στὸ σανίδωμα τῆς σκηνῆς, ἢ σὲ βιβλίον, ἀνάγνωσμα τοῦ κάθε φίλου τῶν γραμμάτων;

Δίχως ἄλλο μᾶς περισσεύει τὸ χρῶμα τοῦ τριαντάφυλλου καὶ μᾶς εἶνε λίγη μιὰ τραγῳδικὴ μυθιστορία τοῦ Πενσὸν ντὲ Τερράιγ, ἢ τοῦ Ντ' Ἐννερού, πού εἶνε γιὰ τὴ Γαλλικὴ λογοτεχνία ὅμοιο αἶσχος μὲ τὸν Ἀριστείδη Κυριακὸ γιὰ τὴ δική μας.

Γιατί, ἀληθινά, ὁ μῦθος, ἢ ὑπόθεση δὲν παίζει σπουδαῖο ρόλο. Μπορεῖ νάνε ἀχαμνὴ ἢ δυνατὴ ὅσο παίρνει. Δὲν θὰ βγεῖ τίποτα πού ν' ἀξίζει κάτι, ἂν τὰ χέρια τοῦ τεχνίτη δὲν εἶνε θαυματουργά.

Σαλῶμες ἔγραψαν πολλοί, μὰ δὲν ἔζησε παρὰ μονάχα τὸ διαμάντι τοῦ Οὐάιλντ, γιατί ἡ ἔκφραση εἶνε ἐκείνη πού δίνει ζωὴ στὰ πράγματα.

Ἐν τούτοις τὸ θέμα δὲν παύει νὰ μᾶς ἐνδιαφέρει ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς καθαρῶτικῆς καὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς ἐμπνεύσεως. Δίχως τὴν καθαρῶτητα καὶ τὴν εἰλικρινεία δὲν θὰ μπορέσει νὰ φυσηθεῖ ζωὴ ἢ ἔκφραση.

Μὰ γιὰ τοῦτο τὸ δράμα τοῦ κ. Ἀλφαρᾶ βρίσκεται τόσος πίσω; Ὅχι δά. Ὁ νέος δραματογράφος, "δυστυχῆς", ὁ ἴδιος στὴν ἐμπνευση, δὲν δείχνει νὰ ἔχει τοῦλάχιστο ἐκφραστικὸ ἄριστον. Κι' ἐκεῖ ἀκόμα πού εἶνε εἰλικρινὴς καὶ κρατᾷ τὸ θέμα του γερό, στὸ ζήτημα τῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου, δὲν κατορθώνει νὰ ὑψωθεῖ πάνω ἀπὸ τὴ ρουτινιερικὴ διατύπωση ἑνὸς συντάχτη, πού κάμει γιὰ πρώτη φορὰ ἀστυνομικὸ ρεπορτάζ.

Ὁ κ. Ἀλφαρᾶς, ἀνήμερος νὰ κοιτάξει κατὰματα τὴ ζωὴ, δὲν μπορεῖ νὰ τὴν δεῖ μὴτε ἔμμεσα—ἀπὸ ἕνα βιβλίο καὶ μελέτες—καὶ δὲν φαίνεται νὰ εἶνε προικισμένος μὲ κανένα καλλιτεχνικὸ αἰσθητικόν. Φτωχὸς στὴν ἱκανότητα ν' ἀναλύει τὰ φαινόμενα, δὲ μπορεῖ νὰ βαθύνει νὰ σκάψει, νὰ βρεῖ τί κρύβεται κάτω ἀπὸ αὐτά.

Γιὰ τοῦτο καταφεύγει σὲ μέσα ὄχι μονάχα ἀντιθεατρικὰ, μὰ καὶ γενικὰ ἀκαλαίσθητα γιὰ νὰ τραβήξει τὴν προσοχὴ τοῦ θεατῆ.

Πρόσωπα σὰν τὸν Πετράκη, πού εἶνε "νέος 23 ἐτῶν", ἐπιληπτικός, διδάκτωρ τῆς θεολογίας, — βλέπετε δυὸ διπλώματα γιὰ νὰ συγκινηθεῖ ὁ θεατῆς, πιδὸν πολὺ, παραβάλλοντάς τα μὲ τὴ νεαρὴ ἡλικία τοῦ Πετράκη τὴν ἀρρώστια του — καὶ σὰν τὴ Μαργαρίτα τὴ μητέρα του

"ἐτῶν 45 κυρία ἀνωτάτης κοινωνικῆς τάξεως, ὑστερική, τυφλή, — κι' ἄλλη ρουκέτα σὺτὴ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, ὑστερική καὶ τυφλῆς κυρίας — δὲν μᾶς συγκινοῦνε. Μᾶς εἶνε ψυχρὰ κι' ἀδιάφορα, ὅμοια μὲ πέτρες, γιατί δὲν εἶνε καλοβαλμένα στὴ σκηνή, δὲν εἶνε ψυχολογημένα, δὲν ξαίρουνε τί λένε, τί κάνουνε.

Ἄν ἡ ἐμφάνιση ἑνὸς κούλου ἢ κουτσοῦ ἤρωα στὴ σκηνὴ μποροῦσε ν' ἀντικαταστήσει τὰ δραματικὰ καὶ γενικὰ τὰ καλλιτεχνικὰ στοιχεῖα ἑνὸς ἔργου τέχνης, σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ κ. Ἀλφαρᾶ, εὐκολο εἶνε νὰ φαντασθεῖ κανεὶς τὸν θρίαμβό του, ἂν σκαρῶσει πάνω στὴ σκηνὴ τὴν κηδεῖα ἑνὸς φτωχοῦ πατέρα πού τὸν συνοδεύουν στὸν τάφο μιὰ δωδεκάδα ἀπόγονοι στραβοί, καμπούρηδες κτλ.

Ὡς τόσο ὁ συγγραφεὺς ἔχει διαβάσει λιγάκι.

Κάποιες μισοκομμένες φράσεις καὶ μερικὰ ὑπονοούμενα θυμίζουν Ἱμπσεν. Ἀλλὰ μὲ τέτοια ἐφόδια δὲν γίνεται δράμα. Τὸ πολὺ — πολὺ νὰ γραφεῖ ἕνα βιβλίο πού ἀπὸ τὴν πρώτη του σελίδα νὰ ἐξαντλεῖ τὴν ὑπομονὴ καὶ τοῦ Ἰῶβ ἀκόμα.

M.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

Ἡ ΚΡΑΤΙΚὴ μίσηρα μας πού ἀπλώνει σὰ βραχνὴς σὲ κάθε καλὸ σκοπὸ μὲν, ἐλευθερὴ, ἀδυσώπητη, ἐκδηλώνεται πλεῖρα στὸ ἀδικὸ κι' ἀψυχολόγητο σύστημα τῶν μεταθέσεων.

Οἱ γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι μὲ τοὺς παχιούς μισθοὺς καὶ τὸ μεγάλο ὄνομα, αὐτοὶ πού ἐκεῖ κάτω στὴν πρωτεύουσα ἀποτελοῦνε τὸ ἐκπαιδευτικὸ συμβούλιο, βαλθῆκαν θαρῶεις μ' ὅλα τὰ δυνατὰ τους, οἱ ἀνθρώποι, νὰ δικαιολογήσουν τετραγωνικώτατα τὸν τίτλο τοῦ «χοροδιδασκάλου», πού τοὺς δόσανε.

Κι' ἔτσι μιὰ μέρα τὸ καλέμι τοὺς παρέλαβε καὶ τὸν καλότατο γυμνασιάρχην, μᾶς κ. ΓΙΩΡΓΙΟ ΜΑΝΟΛΑΚΟ καὶ τὸν πέταξε μίλια μακριὰ, σ' ἕνα ἀγονονησί του Ἰονίου, στὰ Κύθηρα μακριὰ ἀπ' τὴν κοινωνία τῆς Δράμας πού τὴν ἀγάπησε, τὸν ἐχτίμησε, μακριὰ ἀπ' τοὺς μαθητὲς του πού σὰν πατέρας τοὺς φρόντιζε καὶ σὰν πατέρα τὸν λατρεύανε.

Τὸν κάκου χιλιάδες τηλεγραφήματα, παρακλήσεις, ἱκεσίες ἀπ' τὸ λαὸ τῆς Δράμας ἐστάλθησαν. «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ». Κανεὶς δὲν τὸν ἀκουσε, αὐτὸν τὸν λαὸ πού μόνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ φωνάξει καὶ ν' ἀκουσθεῖ.

Καὶ σὰν ἤρθεν ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ, εἶταν ἄλλο πρῶμα. Εὐσέμης, κοσμικῆς στραμοχρότουε, στὸ σταθμὸ. Οἱ πρόκριτοι ἐκεῖ, οἱ μαθητὲς του, οἱ φίλοι, οἱ γνῶρι μοι, ὅλοι στὴν πρώτη γραμμὴ.

Ὅλοι τοῦ σφίξανε τὰ χέρια, κι' εἶταν κάτι πολὺ συγκινητικὸ νὰ τὸ βλέπει κανεὶς αὐτό.

Στὸ καλὸ, στὸ καλὸ κ. Γυμνασιάρχα. Καλὴν ἀντάμωση!

Χρόνος καιρὸς πέρασε ἀπὸ τότε κι' ἀκόμα ν' ἔρθει. Ἡ Δράμα ὅμως δὲν τὸν ἔβασκε κι' ἀκόμα ζητάει τὸ Γυμνασιάρχην της.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τί λέει; Θέλει νὰ ἐπινορθώσῃ τὴν ἀδικία;

ὩΣ ΤΑΡΑ μπορέσαμε νὰ σταθούμε στοὺς σκοποὺς μας καὶ στὴς ἐπαγγελίας μας. Κανενὸς παλιοῦ τὸ ἔργο δὲν δημοπῆψιμε. Ὅλο νέοι, νέοι! Κι' αὐτὸ ὄχι γιατί ἀρνούμαστε τοὺς παλιούς ἢ γιατί δὲν τὸν ἐχτιμούμε, μὰ γιατί οἱ νέοι σήμερον ἔχουνε ἀν' ἀρχὴ νὰ φανοῦν, νὰ διαβαστοῦν, νὰ κριθοῦν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ διαπλαστοῦν. Οἱ παλιοὶ ποῖός λίγο, ποῖός πολὺ βῆκαν τὴ θέση τους καὶ στέκονται. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν τὴν ἀνάγκη μας, κι' ἐμεῖς μόλις τοὺς χρειασθοῦμε ξέροῦμε πού νὰ τοὺς βροῦμε.

Τὸ κακὸ εἶναι, πὸς σήμερα στὴν Ἑλλάδα καὶ περισσότερο στὴ Μακεδονία καὶ Θράκη λιγοστοὶ νέοι μὲ πραγματικὸ ταλέντο ὑπάρχουν. Ἄναργότερα φανοῦν περισσότεροι, ὑποσχόμεστε καὶ τὶς μεταφράσεις νὰ κόψουμε ὀλίγετα ἀπ' τὸ περιοδικὸ γιὰ νὰ τοὺς ὑποστηρίξουμε, διαθέτοντας ἔτσι περισσότερο χώρο γιὰ τὰ ἔργα τους.

Λοιπὸν ἄς μᾶς στέλνουν ὅλοι οἱ νέοι ποὺ γράφουν κ' ἄς εἶναι βέβαιοι πὸς θὰ διαβασθοῦν καὶ θὰ κριθοῦν μὲ τὴν πῦρ μεγάλη ἐπιμέλεια κ' ἀντικειμενικότη. Θὰ ἴμαστε περίφανοι ν' ἀναδείξουμε ἀπ' τὶς στήλες τῶν «ΡΥΘΜΩΝ» νέες ἀξίες.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΣ σ' αὐτὸ τὸ φύλλο τοὺς ἀνέκδοτους στίχους τοῦ Καβάφη νομίζουμε πὸς δὲν ξεφεύγουμε ἀπ' τὴν παραπάνω ἀρχὴ μας, γιὰτὶ δὲν θεωροῦμε τὸν Καβάφη γιὰ πάλι. Μὰ κ' αὐτὸ ἀκόμα νὰ τὰν αὐτὸς εἶναι τόσο ἄγνωστος στὴ Μακεδονία ποὺ σκεφθήκαμε πὸς δὲ θὰ τὰν ἀνακολουθία ἂν κάναμε μιὰ ἐξαίρεση γι' αὐτὸν.

ΕΔΩ θὰ κάνουμε λόγο — ἂν καὶ τὸ δειλώνουμε πὸς δὲν θ' ἀξίζε τὸν κόπο — γιὰ κάποιον σύλλογον ἔθνικῆς λογοτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας ποὺ μοιράζει σὰ μέλη του πολυτελέστατα μὲ σφραγίδες καὶ βραβεία διπλώματα ποιητῆ καὶ λογοτέχνη! Αὐτὰ καὶ παιδιάρια ποὺ ξεπερνᾶνε καὶ τὰ ὄρια τοῦ γελίου, δὲν θὰ μπορούσαν ἄλλοι ἐξὸν ἀπ' τὴν Ἑλλάδα.

Καί μεις βέβαια, οὔτε γιὰ φαῖδρον θ' ἀναφέραμε τὸ πρᾶμα, ἂν δὲν διαβάσαμε κάποια ἔρευνα γιὰ τὴν ἀνάδειξη τοῦ ἀξιότερου Ἑλλήνα λογοτέχνη ποὺ ὁ σύλλογος αὐτὸς σκοπεῖ νὰ προτείνει ὡς Ἑλληνα ὑποψήφιο γιὰ τὸ βραβεῖο Νόμπελ.

Τώρα, ποὺ τὴν βρῆκανε τὴν ἀνάιδεια οἱ πιτσιρικάκοι αὐτοὶ νὰ εἰσηγηθοῦν ἓνα παρόμοιο θέμα ἀπὸ μέρος τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως, στὴν ἐπιτροπὴ τοῦ βραβείου δὲν μᾶς φαίνεται καὶ τόσο ἐκπληκτικὸ.

Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς κάνει ἐκπληξη εἶναι πὸς πολλοὶ κ' ἀπ' τοὺς παλιούς ποὺ κολοστέκονται λάβανε μέρος στὴν ἔρευνα αὐτῆ. Ὑψίστη Θεὸί! Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα οἱ γέροι ξαναμωρῶνεται καὶ τὰ μωρὰ τραβοῦν κορδέλλα!

ΠΑΡΕΝΘΕΣΕΙΣ

—Τὸ φύλλο μας τοῦτο ὕστερα ἀπὸ μιὰ μακρὰ καθυστέρηση βλέπει τὸ φῶς. Εἶναι ἀλήθεια πὸς λοικοῦμαστε, μὰ δὲ μπορούσε νὰ γίνει κ' ἄλλιως, μιὰ καὶ τὰ ἀτελέστατα τυπογ. ἀφεία, τῆς πόλης μας δὲν ἔχουν τὰ μέσα ποὺ μ' αὐτὰ νὰ μπορούν νὰ μᾶς ἐξυπηρετοῦν. Πάντως ἐλπίζουμε πὸς αὐτὸ δὲ θὰ γίνῃ σὲ τὸ ἐξῆς.

—Τὸ φύλλο μας τοῦτο, ἔχουμε τὴ γνώμη, πὸς εἶναι καλύτερο ἀπ' τὰ πρωτοτερινὰ ὡς γιὰ τὸ περιεχόμενον. Δημοσιεύουμε καὶ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ φίλου μας καὶ ταχικῶς συνεργάτη μας **JOSEPH RIVIÈRE** σὲ Παρίσι μαζί μὲ τὸ ἀνεκδοτὸ τραγούδι του, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς τὸ παραχωρήσει τόσο εὐγενικά.

—Ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ συνεργάτης μας Λέας Χρυσάνθεμος στὴν Ἀμβέρσα σ' ἐπιτολὴν τοῦ μᾶς γράφει καὶ τὰ ἐξῆς σχετικὰ μὲ τὴν μετέφραση τοῦ τραγουδιοῦ «Ἀρμονία Βραδυνῆ» τοῦ **BAUDELAIRE** ποὺ δημοσιεύσαμε σὲ τὸ περασμένον φύλλο μας ἀπ' τὸν κ. Γιώργου Φιλανθίδη: «Τὸ 3 φύλλο εἶναι καμάριασσο. Πολὺ πετυχημένο τὸ ποίημα τῆς Σίτσας Καρμίσιακη καὶ ἡ μετέφραση τοῦ κ. Φιλανθίδη. Ἄν τὸν ἴδεις πῆς του πὸς καλύτερα τὸ ποίημα τοῦ **BAUDELAIRE** δὲν μπορούσε νὰ μεταφραστῆ. Τὸν συγγαίρω μ' ὅλη μου τὴν καρδιά».

—Ἀπὸ ἀβλεψία παρελήφθη ἡ ὑπογραφή τοῦ κ. Γιώργου Φιλανθίδη ἀπ' τὸ ἄρθρον του «Γιὰ ποιητικὰς μεταφράσεις ὁ λόγος».

ΒΙΒΛΙΑ

(Κρίνουμε ὅσα βιβλία θὰ μᾶς στέλνουνται σὲ δυὸ ἀντίτυπα καὶ ἀναγγέλλουμε ὅσα θὰ μᾶς στέλνουνται σ' ἓνα).

Ἡ «ΧΙΜΑΙΡΑ», Μ' αὐτὸν τὸν τίτλο σὲ λίγο κυκλοφορεῖ τὸ ὑπέροχο ἔργο τοῦ ξεχωριστοῦ ποιητῆ μας καὶ ἀγαπητοῦ φίλου καὶ συνεργάτη μας κ. **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΙΛΑΝΘΙΔΗ**.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

(Ἄνταλλάζουμε τὸ φύλλο μας μόνον μὲ σοβαρὰ φύλλα).

«ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ», Μηνιαῖο λογοτεχνικὸ περιοδικὸ. Ἀθήνα 1926. Διευθυντῆς ὁ Μάριος Βαϊάνος. Φυλλάδιο προπαρασκευαστικὸ. Ἐπαυκεδίδεται τὴν 1ην Σεπτεμβρίου.

ΦΩΤΟ-ΝΙΚΟΛΕΡΗ ΔΡΑΜΑ

Ἐκτελοῦνται παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΑΙ
ὡς καὶ μεγενθύσεις ἔγχρωμοι καὶ μὴ.

Ο ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Ἀνδρικῶν καὶ Γυναικειῶν Ἐνδυμάτων

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΙΜΟΘΕΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Παρουσιάξῃ τὴν Μόδαν μὲ πραγματικὸ Παριζιάνικο γοῦστο

Τὰ κεντήματά σας, διὰ μεταξωτά, διὰ καμπουρτίνες καὶ διάφορα ὑφάσματα ἐκτελοῦνται εἰς τὸ κατάστημά μας, δι' εἰδικῆς μηχανῆς τελευταίου συστήματος. Ἐπίσης ἀναλαμβάνομεν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν παντὸς εἶδους πλισσέδων, «ἀκορντιὸν» κ. τ. λ. εἰς τιμὰς λογικὰς.

ΚΟΜΩΤΗΡΙΟΝ
ΝΙΚΟΥ ΚΥΡΙΑΖΙΔΟΥ
ΟΔΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ (ΕΝΑΝΤΙ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ)

ΕΝ ΔΡΑΜΑ

Μία επίσκεψις ἀρκεί νὰ σᾶς κάνη πελάτας

Δραχμὲς 2,50

Πέννες 6

Φράγκα 2,50